

Asia: VN/27802/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi kielitaitolain 12 §:n ja yleisistä kielitutkinnoista annetun lain 11 §:n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lausunto valtion suomen ja ruotsin kielen tutkintolautakuntien puolesta

Kiitämme esityksen tavoitetta kehittää kielivaatimuksia ja kielitutkintoja niin, että ne olisivat yhdenvertaisia ja tasa-arvoisia suomen-, ruotsin- ja muunkielisille kansalaisille. Pidämme myös kielitutkintojen maksuttomuutta periaatteessa arvostettavana tavoitteena. Lautakunnat epäilevät kuitenkin, onko pelkästään korkeimman kielitutkintotason muuttaminen ilmaiseksi oikeansuuntainen teko ja ovatko sen seuraukset halutunlaisia. Näemme erityisesti kaksi ongelmaa:

– Kielitutkintojen kuormittuminen ja ruuhkautuminen: Ilmainen kielitutkinto tulee lisäämään sellaisia kokeeseen tulijoita, joilla ei ole realistisia mahdollisuuksia päästä ylimmän tason kielikokeesta läpi. Liian korkean tason kokeeseen tulleet kokelaat paitsi lisäävät lautakunnan työtä myös vaikeuttavat tutkintoihin pääsyä, sillä nykyisillä resursseilla kielitutkintojen osallistujamäärä ei ole mahdollista lisätä. Kuormittumisen riski on erityisen suuri valtionhallinnon suomen kielen tutkinnossa, johon on viime vuosina tullut jo ennestään enenevässä määrin kokelaita, jotka eivät toimi tai suunnittele toimivansa valtionhallinnon tehtävissä, vaan ovat valinneet kyseisen kielikokeen yleisten kielitutkintojen kokeen sijaan käytännön syistä (kokeen tulokset saa nopeammin, se pidetään useammin jne.).

– Yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon näkökulma: Uudistus ei lisää yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa, mikäli maksullisuus koskee ainoastaan korkeimman tason kielikoetta. Vaikka korkeimman tason koe on epäilemättä merkittävä suorittajalleen, on tärkeää huomioida, että alempien tasojen kokeilla on yhtä lailla suuri merkitys sen suorittajille – esimerkiksi kansalaisuuden, opiskelupaikan tai työpaikan saamisessa. On epäselvää, tarvitsevatko juuri ylemmän kielikokeen suorittajat tulonsiirtoa enemmän kuin muiden kokeiden suorittajat.

Näiden huomioiden pohjalta valtion suomen kielen ja ruotsin kielen tutkintolautakunnat suosittelevat uudistukseen harkinta-aikaa ja tarkennuksia, jotta muutokset eivät aiheuta ongelmia kielitutkintojen käytännön järjestelyissä ja jotta ne palvelisivat tarkoituksenmukaisesti kaikkia ja kaikentasoisiiin kielitaitokokeisiin osallistuvia.

Kotilainen Lari

Valtion suomen kielen tutkintolautakunta - yhdessä Valtion ruotsin kielen tutkintolautakunnan kanssa; lausunnon jättäjä on suomen kielen tutkintolautakunnan puheenjohtaja